

paisatges rellevants

els paisatges culturals davant la transició
energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

Sabiñánigo (Huesca) Foto de @ivan.gil

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

Paisaje. Convenio Europeo del paisaje

Cualquier parte del territorio tal como la percibe la población. Su carácter es el resultado de la acción y la interacción de factores naturales y/o humanos.

El paisaje desempeña un papel relevante en los campos cultural, ecológico, medioambiental y social; siendo una **expresión fundamental del patrimonio natural y cultural** europeo que **contribuye al bienestar de los seres humanos y a la consolidación de la identidad** europea teniendo en cuenta su papel en la formación de las culturas locales.

El paisaje es un elemento importante de la calidad de vida de las poblaciones en todas partes: en los medios urbanos y rurales, en las zonas degradadas y de gran calidad, en los espacios de reconocida belleza excepcional y en los más cotidianos.

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

Paisaje - territorio

En su **condición física**, el paisaje está ligado a los condicionantes del territorio en el que se encuentra, manifestando la adaptación a su topografía, a sus recursos naturales y al clima (relación ecológica).

Paisaje - percepción

En su **condición subjetiva**, el paisaje tiene que ver con el significado que le atribuye la sociedad, que varía en función de las prácticas, costumbres y expresiones culturales de la población que lo habita.

Por eso, su estudio requiere una investigación social que analice cual es la percepción y la relación de la población.

Paisaje en la LOTUP

(Ley 5/2014, de 25 de julio, de Ordenación del Territorio, Urbanismo y Paisaje, de la Comunitat Valenciana)

- **seña de identidad cultural del territorio y activo de competitividad económica**, cuya conservación y puesta en valor requiere, tanto de la preservación de los paisajes más preciados como de la adecuada gestión de todos los paisajes naturales y rurales, así como de los urbanos y periurbanos.
- condicionante de la implantación de usos, actividades e infraestructuras en el territorio, y esta función se instrumenta mediante la incorporación en la planificación de un instrumento específico de análisis del paisaje (el estudio de paisaje o el estudio de integración paisajística).
- importante de la **calidad de vida de las poblaciones** en todas partes: en los medios urbanos y rurales, en las zonas degradadas y de gran calidad, en los espacios de reconocida belleza excepcional y en los más cotidianos.

Instrumentos de paisaje → estudios de paisaje, estudios de integración paisajística y programas de paisaje

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

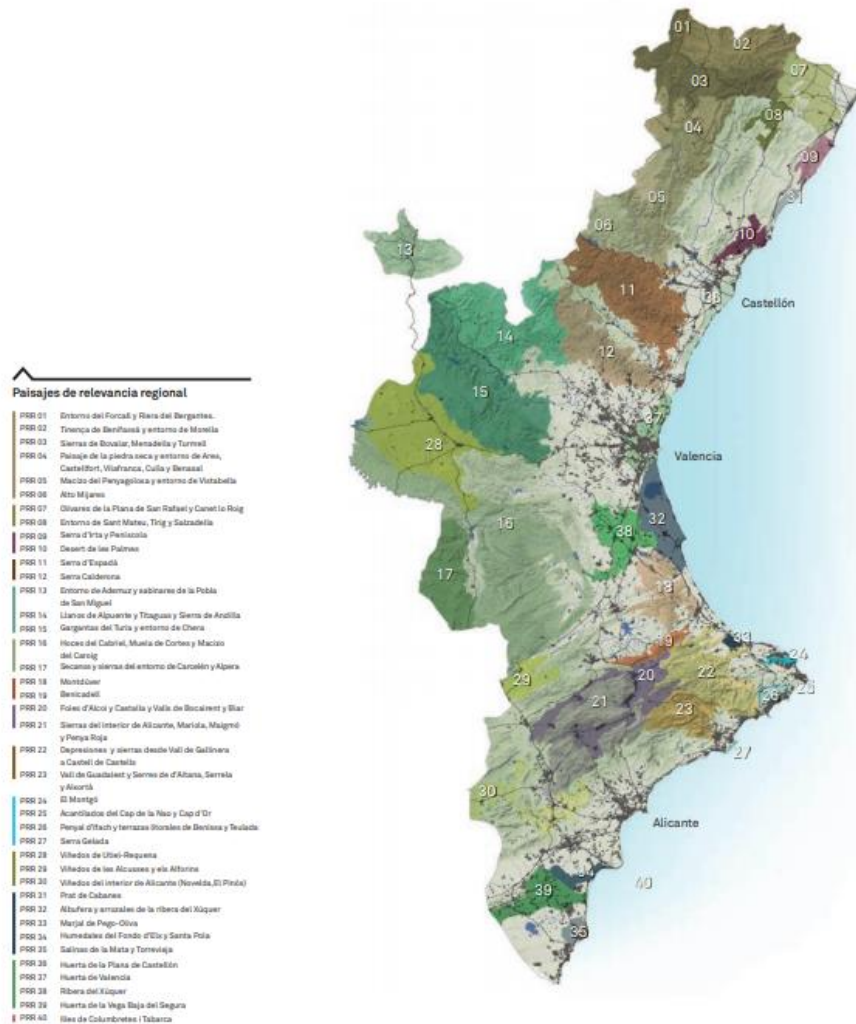
Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

ETCV (2011) Paisajes de Relevancia Regional

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

Objectius de qualitat i instruccions tècniques per a l'ordenació i la gestió dels paisatges de rellevància regional de la Comunitat Valenciana

Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat

Informació pública de l'aprovació del document «Objectius de qualitat i instruccions tècniques per a l'ordenació i gestió dels paisatges de rellevància regional» i actualització de l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana.
[2021/5798]

El conseller de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, mitjançant la Resolució de data 11 de maig de 2021, ha aprovat el document «Objectius de qualitat i instruccions tècniques per a l'ordenació i gestió dels paisatges de rellevància regional» i ha actualitzat l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana, pel que fa a la representació cartogràfica dels paisatges de rellevància regional que es recull en la pàgina 42 del document «Objectiu 11: protegir el paisatge com a actiu cultural, econòmic i identitari». Aquest document es podrà consultar en el web d'aquesta conselleria (<https://politicaterritorial.gva.es/va/web/planificacion-territorial-i-infraestructura-verda>); i l'actualització de l'Estratègia territorial de la Comunitat Valenciana, en la cartografia de la Generalitat, a través del visor de l'Institut Cartogràfic Valencià (<http://icv.gva.es/va/>).

València, 19 de maig de 2021.– La directora general de Política Territorial i Paisatge: Rosa Pardo Marín.

Autoria imatges: Miquel Francés, Pep Pelechà, i cent Llin, Ignacio Díez, Bruno Almela, Álvaro Vázquez, Sara Colomer, Daniel Gómez, Toni Ballester, Unitat d'Investigació ESTEPA del Dpt.Geografia. Universitat de València, Turisme Comunitat Valenciana, Fons documental de la Conselleria Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

01

Objectius de qualitat per als paisatges agroforestals de l'interior de Castelló

Objectiu 1.1. Elements i patrons estructurants del paisatge

a) Mantindre la relació harmònica amb el paisatge del sistema de nuclis històrics encinglerats en moles i turons, o alineats en fons de valls, especialment quan es preveja implantar nous creixements i usos en els entorns més valuosos i visibles.

b) Tiar per la salvaguarda i la integritat dels paisatges agrícoles de pedra seca i dels sistemes agroforestals intercalats, preservant-los com a conjunt, garantint la conservació dels seus elements i estructures característiques, i procurant mantindre i fomentar l'activitat agropecuària.

c) Mantindre l'extensió i la diversitat de les masses forestals (coníferes i caducifòlies), ben adaptades a la varietat d'ambients geomorfològics i bioclimàtics.

Objectiu 1.2. Elements significatius per a articular el territori que han d'integrar-se en la infraestructura verda

a) Mantindre i reforçar la funció dels corredors territorials i ecològics associats als principals cursos d'aigua encaixats en valls estretes, i valorar-ne el paper evident per a estructurar el paisatge i l'elevat potencial d'accés a aquest. L'ordenació d'usos haurà de garantir la permanència i la continuïtat de les estructures lineals de més interès ecològic, la matriu agrària de les planes al·luvials i el mosaic agroforestal de l'arrancada dels vessants.

b) Actuar, promoure i divulgar la xarxa viària tradicional que connecta serres, moles i valls i vincular-la a la xarxa de sendes que compta amb la GR-7 com a artèria principal. Aquesta xarxa aporta unes condicions favorables d'accés a la contemplació i el gaudi de la diversitat del paisatge, i constitueix un recurs paisatgístic de primer ordre.

c) Fomentar i articular una xarxa de miradors aprofitant els nombrosos punts panoràmics, fàcilment accessibles — associats sovint a fites naturals i culturals d'alt interès patrimonial— habilitant els accessos i els equipaments interpretatius necessaris i integrant-los en les rutes naturals i culturals existents.

Objectiu 1.3. Millora de la percepció i la gestió del paisatge

a) Protegir el conjunt de fites topogràfiques d'interès geomorfològic, perceptiu i simbòlic, pròpies del paisatge de muntanya, i evitar qualsevol mena d'actuació que en pertorbe la fisonomia o els valors geològics, ecològics i visuals.

b) Protegir i gestionar l'extensió i la diversitat de les masses forestals, incorporant criteris i objectius paisatgístics a la gestió forestal (especialment en àrees afectades per incendis).

c) Considerar i preservar les siluetes, les façanes urbanes i els accessos a les poblacions, i cuidar especialment les escenes més valorades i identitàries.

d) Preservar els entorns i les condicions de visualització de la xarxa de fites patrimonials d'elevat valor històric, artístic i identitari, des dels seus emplaçaments i cap aquests.

A continuació, es concreten els objectius de qualitat paisatgística fixats, mitjançant instruccions tècniques específiques, per als següents paisatges de rellevància regional:

PRR 01. Entorn del Forcall i riera del Bergantes

PRR 02. Entorn de la Pobla i monestir de Benifassà. Entorn de Morella

PRR 03. El Bovalar, la Menadella i el Turmell

PRR 04. Paisatge de la pedra seca i entorn d'Ares, Castellfort, Vilafranca, Culla i Benassal

PRR 05. Benassal. Massís del Penyagolosa i entorn de Vistabella

INSTRUCCIONS TÈCNiques PER AL PRR 17
SECANS I SERRES DE L'ENTORN DE CARCELÉN I ALPERA

Instrucció PRR17.1.
Elements i patrons estructurants del paisatge

- a) Preservar les gorges del Xúquer com a paisatge recòndit d'alt valor ecològic i visual entre la serra del Boquerón i la lloma de la Correa.
- b) Potenciar fites visuals de primer ordre, com són el pic Palomeras, el Montemayor, la Hunde i especialment el puntal de Meca per la seua càrrega cultural, i la singularitat paisatgística de la conca endorreica de la llacuna de San Benito.
- c) Conservar els mosaics agroforestals en fons de vall d'alzinars, pinedes i cultius de cereal, al costat de les rambles de l'Espadilla i del Reboloso.

Instrucció PRR17.2.
Elements significatius per a articular el territori que han d'integrar-se en la infraestructura verda

- a) Potenciar el riu Xúquer, la rambla de l'Espadilla i el riu Zarra com a corredors fluvials integrants de la infraestructura verda de la Comunitat Valenciana.

Instrucció PRR17.3.
Millora de la percepció i la gestió del paisatge

- a) Considerar en l'ordenació d'usos i activitats que es proposen l'elevada fragilitat visual sobre els peus de mont i els fronts de vessant de la serra de Palomera en el vessant oriental, la serra del Mugrón en els vessants oriental i occidental, la serra del Boquerón en el vessant sud i l'entorn del Montemayor.
- b) Valorar l'enclavament de la ciutat ibera de Castellar de Meca com a punt d'interpretació d'aquest paisatge.
- c) Potenciar la qualitat escenogràfica de les gorges del Xúquer a través d'un balcó sobre el corredor.

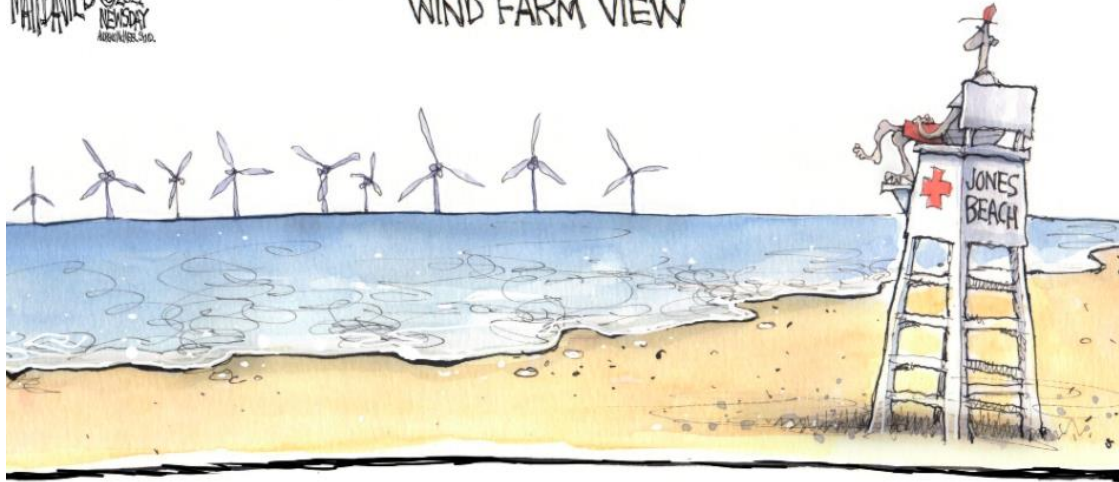

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

WATZANES ©2021
NEWSPAY
ARQUENEB-302

WIND FARM VIEW

FOSSIL FUEL VIEW

paisaje
visual?

ecología
del paisaje?

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

transición ecológica versus transición energética

las energías renovables serán un factor clave en esa transición si se atienden los efectos globales derivados del cambio en vez de aplicar soluciones técnicas como medida unilateral y aislada

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

JEANNE CLAUDE & CHRISTO

paisaje y arte público

Valley Curtain, 1970: paño naranja de 400 m de largo extendido con barras de acero en las montañas rocosas de Colorado.

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

escenario? telón de fondo?

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

base, soporte, campo de aterrizaje?

Crescent Dunes Solar Energy Project near Tonopah, Nevada. (JAMEY STILLING)

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

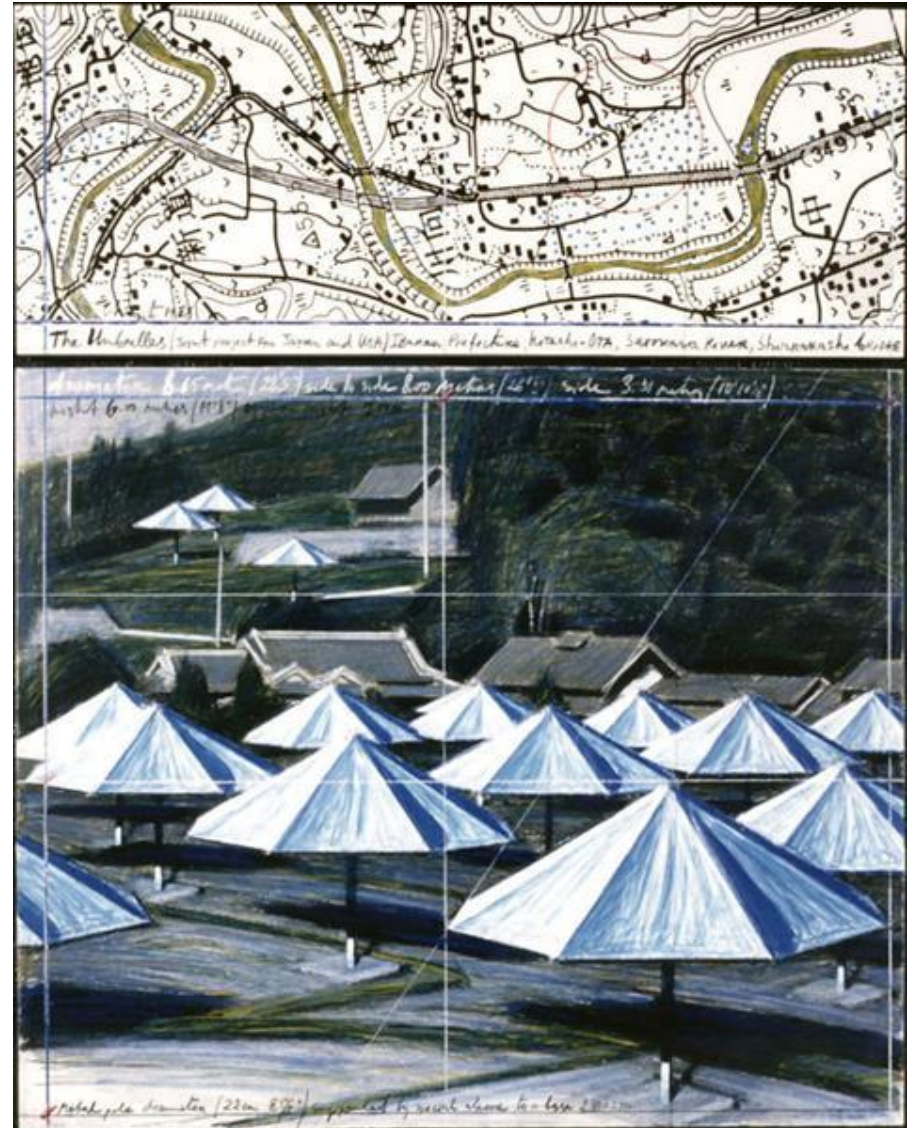
GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

JEANNE CLAUDE & CHRISTO

paisaje y arte público

Umbrellas, 1991: instalación con 1340 paraguas azules en Ibaraki, Japón, contrastando con un río cercano, y 1.760 paraguas amarillos simulando los tonos de la hierba en California.

<https://www.wikiart.org/en/christo-and-jeanne-claude/the-umbrellas-joint-project-for-japan-and-usa-ibaraki-and-california-1991>

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

**paisatge = contexto crítico, que merece
ser parte activa**

<https://infinitylab.net/arte/866/jeanne-claude-christo-un-duo-a-gran-escala>

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

Infraestructura verde LOTUP

1. **Sistema territorial bàsic** (espais de major valor ambiental, cultural, agrícola i paisatgístic; àrees crítiques del territori; i corredors ecològics i connexions funcionals que els posen en relació).
2. També en **sòls urbans i urbanitzables** (espais lliures, zones verdes, itineraris).
3. La conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i paisatge ha de supervisar la seua coherència i funcionalitat.
4. S'ha de definir i caracteritzar amb **caràcter previ a l'ordenació d'usos i activitats**.
5. **Funcions:** Preservar els serveis ambientals; assegurar la connectivitat ecològica i afavorir la biodiversitat, la salut dels ecosistemes i la qualitat del paisatge; proporcionar una metodologia per al disseny eficient del territori i orientar les alternatives de desenvolupament urbanístic cap als sòls de menor valor ambiental, paisatgístic, cultural i productiu; evitar l'ocupació de sòls amb riscos; afavorir la continuïtat territorial i visual dels espais oberts; vertebrar els espais de major valor, així com els espais públics i fites de la imatge i la identitat urbana, per mitjà d'itineraris que propicien la millora de la qualitat de vida de les persones i el coneixement i el gaudi de la cultura del territori; i fomentar una ordenació sostenible. **[ambiental + paisatgística + cultural + social]**

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**
Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

Espacios que integran la infraestructura verde

Red Natura 2000; **espacios naturales protegidos** declarados por la legislación de la Comunitat Valenciana; **áreas protegidas** por instrumentos internacionales en la legislación del Estado sobre el patrimonio natural y la biodiversidad; **ecosistemas húmedos y masas de aguas**, continentales y superficiales, así como los espacios adyacentes a los mismos que contribuyan a formar paisajes de elevado valor que tengan al agua como su elemento articulador; espacios de la zona marina cuya delimitación, ordenación y gestión deba hacerse de forma conjunta con los terrenos litorales a los que se encuentren asociados; otros **espacios costeros de interés ambiental y cultural**; montes de dominio público y de utilidad pública o protectores que se encuentren incluidos en el correspondiente catálogo, las **áreas de suelo forestal de protección** y los terrenos necesarios o convenientes para mantener la funcionalidad de las zonas forestales protegidas; **áreas agrícolas** que, por su elevada capacidad agrológica, por su funcionalidad respecto de los riesgos del territorio, por conformar un paisaje cultural identitario de la Comunitat Valenciana, o por ser soporte de productos agropecuarios de excelencia, que se estimen adecuadas; **espacios de interés paisajístico** incluidos o declarados como tales en la ETCV o catalogados; **espacios de elevado valor cultural** que tengan esa consideración en aplicación de la normativa sectorial de protección del patrimonio cultural, artístico o histórico, incluyendo sus entornos de protección; **zonas críticas** por la posible incidencia de riesgos naturales significativos; **áreas que resulten necesarias** para el mantenimiento de la estructura y funcionalidad del conjunto de la IV; **ámbitos que garanticen la adecuada conectividad territorial** entre los diferentes elementos constitutivos de la infraestructura verde, con especial referencia a los cauces fluviales y sus riberas, las vías pecuarias y otras afecciones de dominio público que cumplan esta función, así como los corredores ecológicos y funcionales; **espacios ubicados en el suelo urbano y en el suelo urbanizable** relevantes por sus funciones de conexión e integración paisajística de los espacios urbanos con los elementos de la infraestructura verde situados en el exterior de los tejidos urbanos.

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

ETCV. Infraestructura Verde

> Se preservarán de la urbanización
50.000 ha de suelo agrícola de calidad

Prioriza un consumo racional de suelo, que es un recurso finito, estratégico

y no renovable a escala humana. Los futuros crecimientos de suelo tienen que partir de la capacidad de acogida del territorio, cuyo máximo exponente es la Infraestructura Verde cuya definición y viabilidad tiene que ser previa a cualquier desarrollo urbanístico o territorial. Del total del suelo de la Comunitat Valenciana, el 95,5% lo constituyen terrenos agrícolas, forestales y láminas de agua, el restante 4,5% es urbanizado, aunque está más concentrado en la plana litoral, la denominada cota 100. Ello conlleva la necesidad estratégica de orientar estos nuevos crecimientos hacia el interior, donde la denominada franja intermedia del territorio es la que cuenta con mayores posibilidades de acogida de nuevos usos.

Reduce los riesgos naturales e inducidos en el territorio, incorporando las zonas críticas frente a estos riesgos a la Infraestructura Verde del territorio, de forma que su gestión oriente los nuevos desarrollos urbanísticos y territoriales hacia zonas exentas de riesgo, y, por consiguiente, protegiendo a población y bienes económicos de sus impactos sobrevenidos.

Desarrolla la Infraestructura Verde,

que incluye los espacios de mayor valor ambiental, paisajístico, cultural, visual, etnográfico, identitario, etc., así como sus conexiones biológicas y territoriales, las cuales son indispensables para la mejora de la biodiversidad y de los procesos ecológicos del territorio. Esta Infraestructura Verde es una herramienta clave de planificación territorial que debe orientar los crecimientos urbanísticos del futuro preservando el territorio de mayor valor que debe quedar fuera de este proceso urbanizador.

¿Qué es la Infraestructura Verde?

Los espacios que conforman la infraestructura verde son:

- Red Natura 2000
- Espacios Naturales Protegidos
- Áreas protegidas por instrumentos internacionales
- Ecosistemas húmedos y masas de aguas continentales y superficiales, así como los espacios subterráneos
- Espacios de la zona marina cuya delimitación, ordenación y gestión deba hacerse de forma conjunta con los terrenos litorales a los que se encuentren asociados
- Espacios cubiertos de interés ambiental y cultural
- Montes de Dominio Público y de Utilidad Pública o Protectoras, las áreas de suelo forestal de protección, y los terrenos necesarios para mantener la funcionalidad de las zonas forestales protegidas
- Áreas agrícolas de elevada productividad y funcionalidad
- Espacios de interés paisajístico
- Espacios de elevado valor cultural, incluyendo sus entornos de protección
- Zonas críticas respecto a probable incidencia de riesgos naturales directos e indirectos significativos
- Áreas que el planeamiento territorial, ambiental y urbanístico por su interés para la conservación del paisaje, la protección de espacios naturales y la biodiversidad
- Espacios públicos dentro del suelo urbanizado que la planificación municipal considere relevantes para formar parte de la Infraestructura Verde
- Ámbitos que garanticen la adecuada conectividad territorial, ecológica y funcional entre los diferentes elementos constitutivos de la Infraestructura Verde
- Espacios que tengan una cobertura legal ambiental, cultural o sectorial específica

Son las áreas y los elementos de mayor valor natural, cultural y visual presentes en el territorio que lo caracterizan y lo hacen singular, único y diferenciable

Parques naturales y otros espacios protegidos — Humedales — Playas — Parques urbanos — Castillos — Perfiles de pueblos bien conservados — Miradores principales y sus vistas

Son las áreas críticas del territorio que deben quedar preferiblemente libres de urbanización

por ser zonas que se encuentran sometidas a riesgos ambientales

Los suelos inundables — Los suelos agrícolas de elevada capacidad — Los suelos con elevado riesgo de erosión — El suelo no urbanizable protegido por el planeamiento general

Son los corredores ecológicos y conexiones funcionales que ponen en relación los elementos anteriores

y que garantizan una adecuada conexión territorial y funcional entre los diferentes elementos constitutivos de la Infraestructura Verde

La red hidrográfica (ríos, ramblas, barrancos) — Las vías pecuarias (cañadas, cordeles, veredas y coladas) — La red de senderos y de caminos históricos (Via Augusta, senderos GR y PR) — Las vías verdes — Las carreteras escénicas

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

DL 14/2020. Artículo 8. Criterios generales para la localización e implantación de centrales fotovoltaicas

1. **preferencia sobre las envolventes de edificaciones**, cubiertas o techos frente a la ocupación de suelos (en ese caso priorizar situación urbanizada frente al suelo en situación rural)
2. integración arquitectónica
3. emplazamientos **compatibles con el planeamiento** territorial y urbanístico que reúnan las condiciones idóneas desde el punto de vista energético, ambiental, territorial y paisajístico, así como de protección del patrimonio cultural, histórico y arqueológico

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

DL 14/2020. Artículo 8. Criterios generales para la localización e implantación de centrales fotovoltaicas

- a) Mantener procesos y servicios de la infraestructura verde
- b) Preservar los valores ambientales, culturales y paisajísticos
- c) Evitar los riesgos naturales e inducidos
- d) Priorizar implantación en suelos degradados (minas, vertederos...)
- e) Evitar ocupar SNUP y espacios de elevado valor natural
- f) Evitar apertura de nuevos accesos
- g) Minimizar el impacto generado por infraestructuras de evacuación
- h) Favorecer la integración paisajística de los apoyos o torres metálicas
- i) Procurar acuerdos con los titulares de los derechos reales afectados a la implantación de la central fotovoltaica, evitando la solicitud de la declaración de utilidad pública, en concreto, de la instalación, excepto cuando quede debidamente justificado.

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

DL 14/2020. Artículo 10. Criterios territoriales y paisajísticos específicos

- a) Respetar los valores, procesos y servicios de la infraestructura verde, así como de sus elementos de conexión territorial (no reducir más de un 10 % la anchura de los corredores territoriales afectados)
- b) Distar al menos 500 metros de recursos paisajísticos de primer orden como son los BIC, BRL, Monumentos Naturales y Paisajes Protegidos
- c) Evitar ocupar suelos con pendientes superiores al 25 %.
- d) Evitar ocupar zonas de peligrosidad de inundación
- e) Utilizar el menor suelo posible de alto valor agrológico, no pudiendo implantarse en los suelos de muy alta capacidad agrológica
- f) Minimizar el suelo sellado y los movimientos de tierras
- g) Alejar al menos 100 metros del cauce de los corredores fluviales regionales y hasta 50 metros del resto de cauces
- h) Priorizar la adaptación a la morfología del territorio y del paisaje y a los elementos naturales de interés aunque tenga que ser discontinua.
- i) Evitar ocupar suelos críticos para la recarga de acuíferos

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

DL 14/2020. Article 10. Criterios territoriales y paisajísticos específicos

+ artículo 9 (criterios ambientales)

0 3 6km

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

Aceptación de nuevos paisajes

The Les Mées solar farm, located in the rolling hills of La Colle des Mées plateau, covering an area of 200 hectares with a total of 112,000 solar module. This solar project, which was conducted by Siemens Energy on a turnkey basis, generates 100MW of clean energy, enough to power 12,000 typical French households.

La Colle des Mées (Alpes-de-Haute-Provence), France – 2011

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

→ espacios degradados

→ espacios de oportunidad

Dar oportunidades a la planificación y al trabajo de profesionales del paisaje siendo exigentes → paisajes en transformación

Quins? On? Quants? Per què?

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

catálogo de paisajes del vino

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

<https://artxivi.org/va/documentals/>

Poemes a l'horta 2014

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

Patrimoni

El concepte de patrimoni cultural és subjectiu i dinàmic, no depèn dels objectes o béns sinó dels valors que la societat en general els atribueix en cada moment de la història i que determinen quins béns són els que cal protegir i conservar per a la posteritat.

La visió restringida, singular, antiga, monumental i artística del patrimoni del segle XIX serà superada durant el segle XX amb la incorporació del concepte de valor cultural.

Hoy son varios los documentos internacionales que consolidan una visión amplia y plural del patrimonio cultural, que valoran todas aquellas entidades materiales e inmateriales significativas y testimoniales de las distintas culturas, sin establecer límites temporales ni artísticos, considerando así las entidades de carácter tradicional, industrial, inmaterial, contemporáneo, subacuático o los paisajes culturales como garantes de un importante valor patrimonial.

<http://www.iaph.es/web/canales/patrimonio-cultural/>

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

Fotogramas de la película La bicicleta verde (Haifaa al-Masour, 2012)

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

An impressionistic painting of a landscape. The scene is dominated by dark, moody tones of brown, grey, and blue. A bright, ethereal light emanates from the center, creating a vertical beam that illuminates the surrounding area. The brushstrokes are visible and expressive, contributing to a sense of movement and atmosphere. The overall mood is contemplative and somewhat somber.

tiempo?

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat

Sabiñánigo (Huesca) Foto de @ivan.gil

paisatges rellevants. els paisatges culturals davant la transició energètica

Rosa Pardo i Marín. DG de política territorial i paisatge. 30 de juny 2021

paisatges rellevants

els paisatges culturals davant la transició
energètica

moltes gràcies

territori.paisatge@gva.es

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria de Política
Territorial, Obres Públiques
i Mobilitat